

FTI Economic Focus

รายงานเศรษฐกิจประจำเดือน กรกฎาคม 2553

โดยทีมงานเศรษฐกิจ ส.อ.ท.

รายงานเศรษฐกิจและโลจิสติกส์
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
1 กรกฎาคม 2553

เศรษฐกิจไทยครึ่งปีหลัง 2553

ตัวเลขเศรษฐกิจเดือน พ.ค.ที่ปรับตัวลดลงจากปัญหาการจราจรบริเวณสี่แยกราชประสงค์ แต่ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยภาพรวม ไม่ได้รุนแรงตามที่คาดไว้ ยกเว้นภาคการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวลดลง 815,000 คน หรือลดลงร้อยละ 19.2 ขณะที่ภาคส่งออกกลับขยายตัว โดยการส่งออกเดือน พ.ค. ขยายตัวสูงถึง 42.1% ซึ่งไม่ได้มาจากฐานที่ต่ำเพียงอย่างเดียว แต่ยัง ขยายตัว 3.4% จากเดือนก่อนหน้า ซึ่งในไตรมาสแรกการส่งออกขยายตัวประมาณร้อยละ 43 นับเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ เพราะมีสัดส่วนสูงถึง 65% ขณะที่การนำเข้าขยายตัวสูงถึง 55.1% เพิ่มขึ้น 3.3% จากเดือนก่อนหน้า โดยเฉพาะการนำเข้าวัตถุดิบที่คิดเป็นมูลค่าขยาย ตัวถึง 57.7% การบริโภคและการลงทุนก็ชะล่อน้อยกว่าที่ประเมินไว้ ผลจากยึดอายุ 5 มาตรการฯ ลดภาระค่าครองชีพประชาชนที่ ครม. มีมติขยายออกถึงสิ้นปี รวมถึงราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก ลดเหลือ 72-73 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลจากเดิมที่ 80 ดอลลาร์ฯ คาดว่าเงินเฟ้อทั่วไปทั้งปีจะอยู่ที่ 3.5% จากเดิมคาดการณ์ 4% ส่วนเงินเฟ้อพื้นฐานที่ 1.3% สอดคล้องกับกรอบเงินเฟ้อของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ที่ 0.5-3% ทั้งนี้ เงินเฟ้อพื้นฐานยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องใกล้เคียงดอกเบี้ยนโยบายที่คงไว้ 1.25% จึงคาดว่าคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) จะขึ้นดอกเบี้ยอีก 0.25% ไตรมาส 4 หรือหากเศรษฐกิจครึ่งปีหลังฟื้นตัวขึ้นอาจขึ้น 0.5% ได้ หรือเฉลี่ยทั้งปีที่ 1.50% ขณะที่ค่าเงินบาทเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 32.5 บาทต่อดอลลาร์ ทั้งนี้ การค้าปลีกที่ผ่านมาไม่ได้รับผลกระทบ โดยในครึ่งปีหลังภาคการค้าปลีกทั้งระบบจะไม่มีเปลี่ยนแปลง ยกเว้น สินค้า Brand Name ต่างประเทศ ที่อาจได้รับผลกระทบจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง โดยตลาดเงินและตลาดทุนจะเริ่มฟื้นตัวในไตรมาสที่ 4

ปัจจัยเสี่ยงเศรษฐกิจไทยครึ่งปีหลัง

1. การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกยังเปราะบางและการชะลอตัวของเศรษฐกิจคู่ค้า จากการประชุมประเทศพัฒนาแล้วหรือ G20 ที่แคนาดา ระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน 2553 ที่ประชุมได้มีมติให้ลดการขาดดุลงบประมาณและรัดเข็มขัดการใช้จ่ายภาครัฐ จะกระทบต่ออุปสงค์กำลังซื้อ กระทบต่อการส่งออกของไทยและอาเซียน โดยคาดว่าจะการเติบโตของ EU ปีนี้จะขยายตัวลดลงจากปีก่อนจากเดิมร้อยละ 4.1 เหลือร้อยละ 3.1 จึงต้องมีการติดตามผลกระทบวิกฤติทางการเงินคู่ค้าที่สำคัญ เช่น วิกฤติทางการเงินของ EU ได้แก่ กรีซ สเปน โปรตุเกส ทาง EU ได้ทุ่มงบประมาณ 8.25 ล้านยูโร จะสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สาธารณะและทำให้เงินยูโรและเศรษฐกิจของยุโรปกลับมาดีหรือไม่ ปัญหาการว่างงานของสหรัฐอเมริกา รวมถึงการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจะแก้ไขปัญหาภายในได้มากน้อยเพียงใด และปัญหาการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนว่าส่งผลกระทบต่อการค้าส่งซื้ออีกมากน้อยเพียงใด
2. ภาคการส่งออกยังเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การส่งออกสามารถขยายตัวได้ในอัตราเฉลี่ยครึ่งปีแรกร้อยละ 42.6 โดยเฉพาะในเดือนพฤษภาคม ขยายตัวร้อยละ 42.1 หากทั้งปีภาคการส่งออกทั้งปี

อาจขยายตัวได้ร้อยละ 22 – 25 จะสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างเห็นชัดเจน แต่ปัญหาของการลดกำลังซื้อของประเทศ G20 อาจมีผลกระทบเป็นนัยต่อภาคการส่งออกไทย (สัดส่วนการส่งออกไทย-สหรัฐฯ 10.9% , อียู 10.5% , ญี่ปุ่น 10.3%)

3. **การผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน** ธปท. จะมีความสามารถเพียงพอในการรับมือต่อความผันผวนของค่าเงินบาทในช่วงการเปลี่ยนตัวผู้ว่าการธนาคาร ซึ่งใน Q3 เงินบาทจะมีความผันผวนเนื่องจากผลกระทบการอ่อนค่าของเงินยูโร ขณะที่เงินหยวนมีการยืดหยุ่นเพิ่มมากขึ้น ก่อให้มีแรงกดดันของเงินสกุลเอเชียให้มีการปรับตัวแข็งค่าขึ้น โดยเฉพาะเงินบาทของไทยซึ่งอาจจะแข็งค่าขึ้นภายในปลาย Q3 ไปถึง 31.5 บาทต่อ US. Dollar ถึงแม้ว่า ธปท. ได้กล่าวว่าอัตราแลกเปลี่ยนไทย (REER) มีอัตราผันผวนแข็งค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.7 เมื่อเทียบกับมาเลเซียร้อยละ 7 และ เกาหลีร้อยละ 17
4. **ปัญหาการเมืองภายในประเทศจะหนึ่งได้นานเพียงใด** เพราะการเมืองในประเทศจะเป็นปัจจัยตัวแปรที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวที่ติดลบ 20 % โดยมีตัวเลขให้เห็นว่านักท่องเที่ยวเริ่มเชื่อมั่นและกลับมาท่องเที่ยวในประเทศเห็นได้จากตัวเลขการเข้าออกสนามบินสุวรรณภูมิในเดือนมิถุนายนติดลบร้อยละ 9 จากเดือนเมษายนติดลบร้อยละ 19.2
5. **ปัจจัยภัยแล้งจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด** เพราะจะมีผลต่อการบริโภคภายในและรายได้ของเกษตรกร ซึ่งคาดว่าปีนี้ปัญหาของสภาวะฝนทิ้งช่วง จะทำให้การทำนาปีและผลผลิตทางเกษตรได้รับผลกระทบ แต่พืชเศรษฐกิจ เช่น ยาง , ปาล์มน้ำมัน , แป้งมัน , น้ำตาล ยังมีราคาสูงทำให้การบริโภคของเศรษฐกิจในกลุ่มนี้เป็นบวก
6. **ปัจจัยจากอัตราดอกเบี้ยของเงินเฟ้อ** เงินเฟ้อทั่วไปในเดือนพฤษภาคม อยู่ที่ร้อยละ 3.5 ดอกเบี้ย RP อยู่ที่ร้อยละ 1.25 ทำให้ดอกเบี้ยไทยติดลบ 2.25 ซึ่งถือว่าสูงสุดในภูมิภาค เมื่อเทียบกับเกาหลีติดลบที่ 0.4 ฟิลิปปินส์ติดลบที่ 0.3 (มาเลเซีย ดอกเบี้ยเป็นเงินเฟ้อบวกที่ 1.0 , อินโดนีเซีย 2.78 , จีน 2.51) โดย ธปท. อาจปรับดอกเบี้ยปลาย Q3 หรือต้น Q4 เป็นร้อยละ 1.5 – 1.75 จะทำให้ต้นทุนของภาคธุรกิจเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามผลกระทบจากดอกเบี้ยที่ติดลบต่อเนื่องอย่างนี้ยาวออกไปมาก อาจก่อให้เกิดการเก็งกำไร และการออมของประชาชนต่ำลง รวมถึงการก่อกวนภาคครัวเรือนจะสูงขึ้น
7. **นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล** ภายใต้นโยบายการตลาดจะทำให้เป็นภาระต่องบประมาณ และเพิ่มการขาดดุลงบประมาณ จะทำให้หนี้สาธารณะของไทย อาจเข้าสู่จุดที่ควบคุมได้ยาก อย่างไรก็ตาม การที่รัฐบาลประกาศกรอบเศรษฐกิจ ขยายออกไป 6 เดือน ตามมติ ครม. วันที่ 29 มิถุนายน 2553 จะทำให้ปัจจัยเสี่ยงจากการบริโภคภายในน้อยลง และเงินเฟ้อทั่วไปจะรักษาระดับไว้ที่ 3.5 ทั้งนี้ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจะทำให้รัฐบาลมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ค่าไฟฟ้าฟรีจ่ายเพิ่มขึ้นปีละ 14,900 ล้านบาท ค่ารถเมล์ฟรี 2,518 ล้านบาท ค่ารถไฟฟ้าฟรี 1,060 ล้านบาท ค่าอุดหนุนแก๊ส LPG ปีละ 26,448 ล้านบาท ค่าอุดหนุนแก๊ส NGV ปีละ 4,800 ล้านบาท ฯลฯ

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย ครึ่งปีหลังจะมีการฟื้นตัวอย่างเป็นนัยและวิกฤติการเมืองภายในประเทศที่ผ่านมาผลกระทบต่อเศรษฐกิจไม่มาก นอกจากภาคการท่องเที่ยวซึ่งได้รับผลกระทบค่อนข้างรุนแรงคาดว่าจะต้องใช้เวลาถึง 5-6 เดือน คือปลายไตรมาส 4 การท่องเที่ยวจึงจะกลับมาฟื้นตัวได้ตามปกติ แต่ก็ขึ้นอยู่กับกรยกเลิก พ.ร.ก. ฉุกเฉินว่าจะสามารถกระทำได้เร็วเพียงใด อย่างไรก็ตาม ภาคธุรกิจ

ของไทยสามารถปรับตัวได้ดีภายใต้ปัญหาการเมือง โดยภาคการส่งออกยังสามารถขยายตัวได้ดี ภายใต้เศรษฐกิจโลกที่ขยายตัวเป็นบวกร้อยละ 4.0 โดยสัดส่วนภาคการส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9 เป็น 12 สัดส่วนการส่งออกไปตลาดใหม่เพิ่มเป็น 2 ใน 3 ของการส่งออกรวม ทำให้ปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐ , อียู และญี่ปุ่น ไม่ส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของไทยอย่างเป็นนัย นอกจากนี้เสถียรภาพการเงินไทยไม่ได้รับผลกระทบและฐานะการคลังเป็นบวก 150,000 ล้านบาท คาดว่าปลายปีจะเพิ่มขึ้น 300,000 ล้านบาท ทุนสำรองอยู่ในระดับสูง 140,000 US. Dollar และหนี้สาธารณะของไทยก็ไม่ได้สูงมากโดยในเดือนพฤษภาคมอยู่ที่อัตราร้อยละ 45 ต่อ GDP ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่ต่ำมาก โดยการบริโภคภายในจะได้รับอานิสงส์จากการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายงบประมาณที่เหลืออีกเพียง 3 เดือน ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านงบไทยเข้มแข็ง SP2 ที่เหลือ 1.8 แสนล้านบาทและงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่เหลืออีก 30 % จะสามารถมีการใช้จ่ายจริงและเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจได้มากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้ สภาพคล่องของสถาบันทางการเงินอยู่ที่ 1.8 ล้านล้านบาท ฐานะเงินกองทุนมีความมั่นคง อัตรา BIS 16 % โดยสภาพคล่องของไทยถือว่าสูงถึง 3 เท่าของเงินที่ต้องสำรองตามกฎหมาย หนี้เสียของสถาบันการเงินหรือ NPL ทั้งระบบอยู่ที่ร้อยละ 2.5 ถือว่าเป็นระดับที่ต่ำมาก และการว่างงานอยู่ในอัตราที่ต่ำมากที่สุดที่ร้อยละ 0.8 ทั้งหมดนี้ คาดว่าจะทำให้ GDP ทั้งปีของไทยจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 4.5-5.0 การขยายตัวในไตรมาส 2 อาจจะไม่ค่อยดีร้อยละ 5.5 – 5.6 เงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 3.5 – 4.5 ทิศทางเศรษฐกิจไทยในครึ่งปีหลัง หากไม่มีปัญหาทางการเมือง ภาคเอกชนจะเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี โดยกำลังการผลิตของภาคอุตสาหกรรมใกล้เคียงกับกลางปี 2552 อยู่ที่ 70-75 มีแรงขับเคลื่อนจากอุปสงค์ทั้งต่างประเทศและภายในที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีการสั่งซื้อเครื่องจักรเข้ามาและการขอรับการส่งเสริมการลงทุนก็มีทิศทางที่ดี

ข้อเสนอแนะของทีมเศรษฐกิจต่อรัฐบาล

1. รัฐบาลต้องมีมาตรการในการสร้างความเชื่อมั่นให้กลับคืนมา ไม่ใช่เพียงเชิงสัญลักษณ์เพื่อให้ภาคเอกชนทั้งของไทยและต่างชาติ มีความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลจะมีมาตรการและวิธีการที่จะควบคุมสถานการณ์การเมืองในประเทศไม่ให้เกิดความรุนแรงเหมือนเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา
2. รัฐบาลจะต้องมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว เพื่อให้กลับมาฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว โดยการจัดให้แผนและ Road Map ที่ชัดเจน มีงบประมาณสนับสนุนและการบูรณาการกับภาคเอกชน มีคณะทำงานโดยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเข้ามากำกับติดตามอย่างใกล้ชิด
3. รัฐบาลไม่ควรใช้นโยบายการตลาด เพราะจะบิดเบือนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ควรมุ่งไปที่กลุ่มคนด้อยโอกาส ไม่ใช่ครอบคลุมไปหมด เช่น โครงการรถไฟ-รถเมล์ฟรี , น้ำ-ไฟฟรี , การอุดหนุนแก๊ส LPG ฯลฯ เพราะโครงการเหล่านี้กลุ่มคนชั้นกลางและคนรวยก็เข้าไปใช้ได้หมด ซึ่งทำให้รัฐบาลมีภาระการหางบประมาณในอนาคต จะทำให้มีการขาดดุลงบประมาณสูงและทำให้หนี้สาธารณะสูง

4. **รัฐบาลต้องเร่งแก้ปัญหาแรงงานขาดแคลนทุกระดับ** โดยมีนโยบายทั้งระยะสั้นและระยะยาว เช่น
- 1) การปรับเปลี่ยนนิยามคนชราจากอายุ 60 ปี เป็น 65 ปี และขยายอายุการเกษียณของข้าราชการ (บางกระทรวง) เพื่อให้ระบบราชการไม่มาแย่งแรงงานภาคเอกชน
 - 2) นโยบายที่ชัดเจนเรื่องแรงงานต่างด้าว โดยให้เข้ามาอยู่ในระบบและเข้าสู่ระบบประกันสังคม ทั้งนี้ นโยบายแรงงานต่างด้าวของไทยต้องชัดเจนว่าจะเอาอย่างไร เพราะประเทศมาเลเซียกำลังจะเปิดรับแรงงานต่างด้าว 2.0 ล้านคน มิฉะนั้น ประเทศไทยจะยังมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการผลิต
 - 3) การจูงใจให้มีการรับนักเรียนสายอาชีวะให้เพิ่มมากขึ้น เพราะปัจจุบันมุ่งไปเรียนในสายจัดการและปริญญา
 - 4) การส่งเสริมและให้มีกองทุนการปรับปรุงเทคโนโลยีและเพิ่ม Productivity ให้กับแรงงานไทย
 - 5) นโยบายที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมอุตสาหกรรมชายแดนและการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ควรให้มีการจัดตั้งเป็นหน่วยงานระดับกรมขึ้นมาโดยเฉพาะ
5. **ขอให้รัฐบาลมีการเลือกผู้ว่าการธนาคาร โดยให้ปลอดจากการเมือง** ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ผู้ว่าแบงก์ชาติถือเป็นบุคคลสำคัญอันดับ 2 รองจากผู้นำประเทศ การเลือกผู้ว่า ธปท. คนใหม่ที่จะเข้ามารับตำแหน่งนำในเดือนตุลาคม ควรจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
- 1) ต้องมีความเข้าใจเศรษฐกิจการเงินโลก ที่มีการแปรปรวนของทุนการเงินที่ไหลเข้า-ออกโดยเสรี
 - 2) ระบบการเงินของไทยอยู่ใน Money Market ถึง 60% (ประเทศที่พัฒนาแล้วจะประมาณ 30%) ทำให้มีความเสี่ยง ผู้ว่า ธปท. คนใหม่ ควรจะส่งเสริมให้มีการกระจายความเสี่ยงของตลาดเงินไปสู่ตลาดทุนและตลาดการเงินระยะยาวในสัดส่วนที่เท่ากัน
 - 3) ให้มีการพิจารณาแก้กฎหมายให้สามารถนำทุนสำรองเงินตราต่างประเทศมาใช้ประโยชน์
6. **มาตรการแก้ปัญหาเหลื่อมล้ำของรัฐบาล** ไม่ควรใช้มาตรการลดภาษีรายได้ธุรกิจมาแลกกับการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ เพราะเป็นคนละเรื่องกัน ค่าแรงขั้นต่ำใช้เป็นเพียงฐานการจ้างขั้นต่ำเท่านั้น และใช้กับแรงงานไร้ทักษะหรือแรงงานที่เข้าใหม่ ปัจจุบันแรงงานขาดแคลน ตลาดเป็นของผู้ใช้แรงงาน โดยทั่วไปแรงงานไทยได้รับค่าจ้างที่สูงกว่า แรงงานขั้นต่ำอยู่แล้ว
7. **รัฐบาลจะต้องมีแผนในการรองรับไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุ** โดยคาดว่าปี 2015 กลุ่มคนชราจะเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ทำให้มีจำนวนประมาณ 16 ล้านคน รัฐบาลจะต้องใช้กลุ่มนี้ให้มีหลักประกันด้านรายได้ที่พอเพียงจะเป็นกลุ่มบริโภคไม่ใช่เป็นภาระกับสังคม
8. **ภาพรวมเศรษฐกิจไทย** หากรัฐมีมาตรการควบคุมให้ประเทศมีความสงบ เอกชนจะขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้มีการเติบโตได้ในปีนี้ประมาณร้อยละ 4.5 ถึง 5.5 โดยให้รัฐบาลดำเนินการส่งเสริมด้านการส่งออกและมาตรการสภาพคล่องให้กับภาค SME

** ข้อมูลเพิ่มเติม www.tanitsorat.com
หรือสอบถามได้ที่คุณธนวัฒน์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
โทร. 0 2345 1151 e-mail : thanawatc@off.fti.or.th